

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXIV. — Izdan in razposlan dne 14. julija 1906.

Vsebina: (Št. 137—139). 137. Dopustilnica za ozkotirno lokalno železnico z električnim obratom od Bolcana v Gornji Bolcan (Rittner-železnica). — 138. Ukaz o uvozu živine in mesa iz izvenevropskih dežel. — 139. Ukaz o začetku poslovanja okrajnega sodišča Jabłonów v Vzhodnji Galiciji.

137.

Dopustilnica z dne 3. julija 1906. l.

za ozkotirno lokalno železnico z električnim obratom od Bolcana v Gornji Bolcan (Rittner-železnica).

Na podstavi Najvišjega pooblastila podeljujem v porazumu z udeleženi ministristvi mestni občini bolcanski po pogojih in načinih, določenih v nastopnem, v zmislu določil zakona o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238), zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) ter zakona z dne 24. decembra 1905. l. (drž. zak. št. 216) dopustilo za gradnjo in obrat lokalne železnice, ki jo bo ozkotirno napravili z električnim obratom od Bolcana v Gornji Bolcan (Rittner-železnica).

§ 1.

Za železnico, ki je predmet te dopustilnice, uživa koncesijonarka v členu V zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.) omejenе ugodnosti.

§ 2.

Koncesijonarka je dolžna, gradnjo železnice od Bolcana v Gornji Bolcan dokončati najdalje

v dveh letih, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter vzdrževati po njej obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Da se bo držala roka za gradnjo in pa da izvrši in opremi železnico, kakor zahteva dopustilo, naj dá koncesijonarka na zahtevo državne uprave zagotovilo, položivši primerno varščino v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevala gorenja dolžnost, se sme izreči, da je zapala ta varščina.

§ 3.

Da izdela dopuščeno železnico, se podeljuje koncesijonarki pravica razlastitve po določenih določilih zakonitih predpisov.

Ista pravica se podeljuje koncesijonarki tudi zastran tistih dovlačnic, ki se morda naredé in o katerih bi državna uprava spoznala, da je njih naprava v javni koristi.

§ 4.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustil-

nice in po dopustilnih pogojih, postavljenih po ministrstvu za železnice, in pa po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in pa po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), potem do zakonih in ukazih, ki se dadó morda v bodoče. Kar se tiče obrata, se odpuščajo varnostne naredbre in prometni predpisi, predpisani v redu za obrat železnic in v dotičnih dodatnih določilih, toliko, kolikor se bo to z ozirom na posebne prometne in obratne razmere, sosebno na zmanjšano vozno brzino, zdelo dopustno ministrstvu za železnice, in gledé tega bodo veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá ministrstvo za železnice.

§ 5.

Koncesijonarki se daje pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave in s pogoji, ki jih ta postavi, naredi delniško družbo, ki stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonarke.

Koncesijonarki se daje pravica izdati prednostne obligacije do zneska, ki ga določi državna uprava.

Prav tako se daje koncesijonarki pravica, da izda do zneska, ki ga določi državna uprava, prednostne delnice, ki imajo gledé obrestovanja in razdolžbe prednost pred osnovnimi delnicami.

Dividenda, ki gre prednostnim delnicam, preden nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, se ne sme odmerjati višje nego s $4\frac{1}{2}$ odstotki; pri tem pa ne sme biti doplačil iz donosov poznejših let.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Pri tem veljaj to načelo, da se ne smejo razen stroškov, ki se res porabijo za sestavo projekta, za gradnjo in uredbo železnice, vštevši nabavo vozil ter za dotacijo glavnične reserve, ki jo določi državna uprava, in se izkažejo pravilno, prištevši interkalarnne obresti, ki se res izplačajo med grajenjem, in pa kar bo morda res kurzne izgube ob dobavi glavnice, postavljati v račun nikakršni drugi stroški.

Ako bi bilo po dogradbi železnice treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti

k napravní glavnici, če je privolila državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški izkažejo pravilno.

Vso napravno glavnico je odplačati v času, dokler bo trajalo dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

Družbena pravila ter obrazci prednostnih obligacij, ki se izdadó, potem osnovnih in prednostnih delnic potrebujejo odobrila državne uprave.

§ 6.

Vojaščina se mora prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporablanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru ter gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, ki bodo vsakčas veljala pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na orožništvo, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kadar potujejo te osebe službeno na svoj račun na orožne vaje in kontrolne zборе.

Koncesijonarka je dolžna, pristopiti k dogovoru, sklenjenemu med avstrijskimi železniškimi družbami zastran nabave in imetja opremnih reči za prevažanje vojakov, zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje pristopiti k vsakčas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsakčas veljajoči predpis za vojaške prevoze po železnicah, potem vsakčas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarko moč in veljavo z dnem, katerega se začne po dopuščeni železnici obrat. Predpisi omenjene vrste, ki se izdadó šele po tem času in se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarko veljavnost tedaj, kadar se ji priznanijo uradoma.

Te dolžnosti ima koncesijonarka samo toliko, kolikor se zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na sekundarni značaj te proge in na olajšila, dodeljena vsled tega gledé naprave, opreme in vrste obrata.

Koncesijonarka je dolžna, oddajaje službe se ozirati v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambе.

§ 7.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj slično veljajo znižani tarifni postavki, veljajoči za vojaške prevoze.

§ 8.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9, lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na devetdeset (90) let, računaje od današnjega dne, ter mine po izteku tega roka.

Državna uprava sme izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenjega roka, ako se ne bi izpolnile dolžnosti, v § 2 ustanovljene o dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, kolikor bi se kak prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu § 11, lit. b) zakona o dopuščanju železnic.

§ 9.

Koncesijonarka nima pravice oddajati obrat dopuščene železnice tretjim osebam, razen če državna uprava to izrečno dovoli.

Državni upravi se pridržuje pravica, prevzeti obrat dopuščene železnice in ga v potem še ostali dopustilni dobi voditi za račun koncesijonarke zlasti, če bi dobila direktno stično zvezo s kako železnico, ki jo vsakčas obratuje država.

V tem primeru mora koncesijonarka stroške, ki so res nastali vsled tega obratovanja, povrniti državni upravi.

V ostalem je načine, kako je voditi ta obrat, uravnati z obratno pogodbo, ki se sklene s koncesijonarko.

§ 10.

Koncesijonarka je dolžna, poskrbeti za oskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za

oskrbo njihovih rodbin in v ta namen pristopiti k pokojninskemu zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železniško podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj enakimi dolžnostmi za koncesijonarko, kakor pri imenovanem pokojninskem zavodu.

To oskrbo je izvršiti takó, da mora koncesijonarka ali podjetje, ki stopi na njeno mesto, zglasiti stalne uslužbence z dnem, katerega se stalno namestijo, izmed drugih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kakor vozniki, sprevodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob primerni uporabi najpozneje, ko so dovršili tri službena leta, pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri svoji pokojninski blagajnici.

§ 11.

Koncesijonarka ima dolžnost, po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2 iz l. 1895.), vsakčas dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno rabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se šele napravijo in bodo v državnem obratu, in to takó, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

§ 12.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo železniško podjetje v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti doneski najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Če se železnica odkupi pred pretekom v § 1 ustanovljene začasne davčne prostosti, je v ostali dobi oznamenjene davčne prostosti tako najdeni poprečni čisti donos teh petih let odkupna renta, ki jo je izplačati davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu odkupno rento ovedeti tako, da se od donosov, privzetih v poprečni

račun, izračuni davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let in odbije od donosov. K temu, kar je ostanka, se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je nadalje od odkupne rente plačevati po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), priračuni ena devetinka tega čistega donosa kot pribitek.

3. Če bi se pa železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladami in drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračuniti davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke teh čistih donosov.

4. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donesek je potem koncesijonarki kakor odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Ko bi se pa železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po spredaj stoječih določilih najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo z odobrilo državne uprave v založbo vračunivih napravnih stroškov železnično-knjižno zavarovanih zajmov, prištevisi tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi za napravo železnice odobrene delniške glavnice ves čas, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država izplačuje spredaj navedene letnine v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne koncesijonarki rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil,

ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati koncesijonarki, plačati glavnico, ki je enaka, računaje obresti od obresti, po štiri od sto na leto, diskontovani glavnčni vrednosti tega plačila — seveda odbivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

7. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 6, brez daljnje odplate v bremen čisto, oziroma samo še z nepoplačanimi ostanki z odobrilo državne uprave vzprejetih zajmov obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, vštveši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonarke, in postranska opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in glavnčne reserve, v kolikor niso bile že določili primerno uporabljene z odobrilo državne uprave.

8. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določi :

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj, bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v založbo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo država plača železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 6), ki jo je ovedeti začasno, s povedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

9. Državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo postaviti ob enem posebnega

komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka prodaja ali obremenba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave počenši pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega pravnega obrata ali povzročujejo trajno obremenjenost.

10. Koncesijonarka je dolžna poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi koncesijonarka ne izpolnila te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve koncesijonarke in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamenjene imovinske predmete.

Pocenši s časom odkupa se bode odkupljena železnica obratovala za račun države, in potem takem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastale obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

11. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 8) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Koncesijonarka je dolžna, državni upravi, ako bi se to zahtevalo, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile morda še potrebne z njene strani.

§ 13.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojevstva, vštrevši vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, kake dovlačnice, ki so last koncesijonarke, in postranska opravila, ter iz napravne glavnice narejene obratne in

glavnice reserve v obsegu, povedanem v § 12, odstavku 7.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se odkupi železnica (§ 12), obdrži koncesijonarka last rezervnega zaklada, napravljenega iz lastnega donosa podjetja, in pa kar bi imela po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katera si je koncesijonarka sezidala ali pridobila sama po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso pritiklina železnice.

§ 14.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice in pa obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Državna uprava ima tudi pravico, po odposlanem organu pregledovati gospodarstvo, in se posebno po nadzornikih, pošiljanih ob stroških koncesijonarke, kakorkoli se ji zdi primerno, pregledovati, da se izvaja gradnja po projektu in pogodbi.

Ako se napravi delniška družba, ima komisar, ki ga postavi državna uprava, tudi pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstojništvo družbe, ter v obče zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotno zakonom, dopustilo ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi takoj odločilo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katero veže družbo.

§ 15.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolišnih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Derschatta s. r.

138.**Ukaz ministrstev za notranje stvari, trgovino, finance in poljedelstvo z dne 5. julija 1906. l.**

o uvozu živine in mesa iz izvenevropskih dežel.

Na podstavi drugega odstavka člena VII zakona z dne 13. februarja 1906. l. (drž. zak. št. 20) se omejuje uvoz živine ter svežega in pripravljenega (in sicer soljenega, posušenega, povojenega, nasoljenega, tudi kuhanega) mesa vseh vrst iz izvenevropskih dežel v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru tako, da se sme uvažati le s posebnim dovolilom ministrstva za notranje stvari, ki se mora dobiti od primera do primera, in s pogoji, ki jih določi to ministrstvo.

S tem se za sedaj ne izpreminjajo določila ministrstvenega ukaza z dne 4. decembra 1891. l.

(drž. zak. št. 168) o uvozu svinj, svinjine, slanine in klobas iz Združenih držav ameriških.

Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi.

Korytowski s. r.	Bienert s. r.
Auersperg s. r.	Fort s. r.

139.**Ukaz pravosodnega ministrstva z dne 7. julija 1906. l.**

o začetku poslovanja okrajnega sodišča Jabłonów v Vzhodnji Galiciji.

Z ukazom pravosodnega ministrstva z dne 24. septembra 1899. l. (drž. zak. št. 183) ustanovljeno okrajno sodišče v Jabłonówu naj začne svoje uradno poslovanje s 1. dnem januarja 1907. l.

Klein s. r.